

Sporcularda İnsan Doğasının Kötü Yönü Karanlık Üçlü: Narsisizm

Makyavelizm ve Psikopatinin İncelenmesi

Yunus Şahinler¹ Mahmut Ulukan² Adnan Ersoy³

^{1, 2} Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, yunusahinler@gmail.com, mhmtulkn@gmail.com

³ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, adnan.ersoy@dpu.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, farklı branşlardaki (güreş, tenis, atletizm, yüzme) sporcuların narsisizm, Makyavelizm ve psikopati düzeylerinin belirlenmesi, çeşitli değişkenler açısından irdelenmesi, aynı zamanda narsisizm, Makyavelizm ve psikopati arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışma sporcularda kişiliğin karanlık üçlü özelliklerinin (narsisizm, Makyavelizm ve psikopati) tanımlaması bakımından betimsel ve üç alt boyut arasındaki ilişkiyi incelemesi bakımından ilişkisel tarama modeli özelliklerini taşıyan nicel bir çalışmadır. Araştırma örnekleminin belirlenmesinde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya, İstanbul'da farklı branşlarda spor yapan 192 sporcu katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Karanlık Üçlü Kişilik ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon ve bağımsız örneklemler t-testi ve ANOVA istatistikleri teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre sporcuların cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu ve ekonomik durumu ile karanlık üçlü arasında yapılan karşılaştırmada anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Sporcuların ilgilendikleri branşa göre yapılan karşılaştırmada anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Araştırma sonucunda sporcuların Makyavelizm ve narsisizm puan ortalamalarının yüksek seviyelerde, psikopati seviyelerinin ise orta düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca sporcuların narsisizm, Makyavelizm ve psikopati düzeyleri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ilişki olduğu saptanmıştır. Bu sonuca dayalı olarak sporcuların Makyavelizm düzeylerinin yüksek olması kişisel çıkar ve aldatmaya yönelik hareketler sergiledikleri, narsisizm düzeylerinin yüksek olması ise büyülenmeci, duygusuz ve empatiden yoksun tavırlara eğilimli oldukları söylenebilir. Sporcuların bu davranışlarının sebebi olarak başarı ve hedefe ulaşmak için sarf ettikleri çabanın bir sonucu olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, spor bilimleri, karanlık üçlü, narsisizm, Makyavelizm, psikopati

The Evil Side of Human Nature in Athletes the Dark Triad: An Examination of Narcissism, Machiavellianism and Psychopathy

Abstract

This study aimed to explore the narcissism, Machiavellianism, and psychopathy levels of athletes in different branches (wrestling, tennis, football, swimming) according to various variables. The study was designed as a cross-sectional quantitative study. The convenience sampling method was used to determine the research sample. One hundred ninety-two (192) athletes who do sports in different branches in Istanbul participated in the study. In the study as the data collection tool, the Dark Triad Trait scale was used. Descriptive statistics, Pearson correlation, independent samples t-test, and ANOVA statistical techniques were used to analyze the data. According to the findings obtained in the study, it was seen that there were significant differences in the comparison between the age, gender, educational status, and economic status of the athletes and the dark triad sub-dimensions. Besides, there was no significant difference in the comparison made by the athletes according to the branch they were interested in. As a result of the research, it was seen that the mean scores of Machiavellianism and narcissism of the athletes were at high levels, and the levels of psychopathy were moderate. In addition, it was determined that there was a high level of positive correlation between the athletes' narcissism, Machiavellianism, and psychopathy levels. Based on this result, it can be said that athletes with high levels of Machiavellianism exhibit acts of self-interest and deception, while high levels of narcissism tend to be arrogant, insensitive, and incapable of empathy. It was estimated that the cause for these behaviors of the athletes was the result of their efforts to achieve success and goals.

Key Words: Sports, sport science, dark triad, narcissism, Machiavellianism, psychopathy

SUMMARY

Introduction: The Dark Triad has received rising attention from the scientific society because of the explanatory contributions to factors widely researched in personality research. Dark Triad traits (narcissism, Machiavellianism, and psychopathy) are common in athletes. In contrast, there is a lack of study of such constructs in sporting contexts. They focus mainly on immoral behavior configurations, the inability to self-regulate impulses, and beliefs about athletic success. Athletes are figures more interested in the study of the dark triad of personality traits. Personality has been extensively studied in sports. However, little is known about the Dark Triad among athletes. Initially seen as socially repulsive, process traits with negative connotations, the Dark Personality Triad is defined as a combination of three main traits: narcissism (identified with arrogance, excessive responsibility, existential pride, superiority, dominance, dependent needs, or a sense of heroism), Machiavellianism (attraction, social manipulation, excessive competitiveness, strategy, or misrepresentation to others) and psychopathy (defined by impulsivity, emotional coldness, moral disengagement, aggression, or empathetic withdrawal). While Machiavellianism and narcissism like to be the center of attention, it is the tendency to see others as a means to achieve one's ends and to use them for their benefit (Jones & Paulhus 2014). Psychopathy is described as a deficit of empathy, guilt, egocentrism, impulsivity,

aggression, and deficiency of remorse (Miller et al., 2008). **Aim:** Athletes with dark personality traits tend to focus on success, take risks even at the expense of harming others, and disrespect others in professional environments that require collaboration with teammates (Benning et al., 2003; DePaulo 2010; O'Boyle et al., 2012). We predict that these personality traits should be determined and demographically examined among athletes in different branches. In this framework, the research aimed to examine the dark triad, which is considered as the bad side of human nature in athletes: Machiavellianism, psychopathy, and narcissism. **Material and Method:** This research was carried to discover the dark triad levels of athletes and to review whether there was a correlation between narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. The study was designed as a cross-sectional quantitative study. The participants were chosen according to the convenient sampling method and 192 athletes with different sports branches participated in the study (52.66% male, 47.4% female). In the study, Jones and Paulhus (2014)'s the Dark Triad Personality Scale was used as the data collection tool. The scale was adapted into Turkish with the validity and reliability study of Özsoy et al. (2017). The scale consists of 27 items anchored with a 5-point Likert scale. Cronbach's Alpha internal reliability coefficients for this study were acceptable for narcissism ($\alpha = 0.74$), Machiavellianism ($\alpha = 0.77$), and psychopathy ($\alpha = 0.71$). In the analysis of the data obtained from the research, after the frequencies were taken, the skewness and kurtosis values were examined as a sign of normality test and reliability analysis was performed. In the analysis of the data, descriptive statistics were used to define the dark triad personalities of the athletes. Pearson correlation analysis method was used to analyze the relationship between narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. **Results:** In the research, it was seen that there were significant differences in the comparison between the age, gender, education, and economic status of the athletes and the dark three. On the other hand, it was seen that there was no meaningful difference in comparing the athletes according to the branch they were interested in. As a result of the research, it was seen that the average scores of Machiavellianism and narcissism of the athletes were high. It was seen that the athletes were at a high level, and their psychopathy levels were at a moderate level. In addition, it was ascertained that there was a high level of positive correlation between the narcissism, Machiavellianism, and psychopathy levels of the athletes. Therefore, a rise in the levels of Machiavellianism in athletes means that the levels of narcissism and psychopathy will rise, an increase in the levels of narcissism means a rise in the levels of Machiavellianism and psychopathy, and a rise in the levels of psychopathy means an increase in the levels of psychopathy. Machiavellianism and narcissism. Together, they describe an unpleasant, unfeeling, and hostile character (Furnham et al., 2014). In addition, it is stated that those who exhibit narcissistic, Machiavellian and psychopathic behaviors tend to use every situation for their benefit, reach their goals by shortcuts, and display malicious and harmful behaviors to others (Çalışkan & Özer, 2019). As a result, these features typically represent a mismatch. Therefore, it can be said that athletes with a high level of Machiavellianism exhibit acts of self-interest and deception, while high levels of narcissism tend to be arrogant, insensitive, and lack empathy. However, at higher levels, Dark Triad traits can provide some advantages in achieving personal goals and progressing. For this reason, it is thought that athletes exhibit these behaviors due to their efforts to achieve success and goals.

1. GİRİŞ

Kişiliğin Karanlık Üçlüsü, kişilik araştırmalarında geniş çapta araştırılan faktörlere özelliklerinin sunduğu açıklayıcı katkılar nedeniyle bilim camiası tarafından artan bir ilgi görmüştür. Karanlık üçlü, narsisizm, Makyavelizm ve psikopatili kapsar (Paulhus ve Williams, 2002). Karanlık Üçlü özellikleri sporcularda yaygındır. Buna karşın, spor bağlamlarında bu tür yapılar üzerinde çalışma eksikliği vardır ve bunlar esas olarak ahlaksız davranış, dürtüleri kendi kendine düzenleyememe ve atletik başarıya ilişkin mükemmeliyetçi inançların konfigürasyonlarına odaklanır. Antrenörler ve sporcular, kişiliğin karanlık üçlüsü özelliklerinin araştırılmasına daha fazla ilgi duyan figürlerdir. Kişilik, sporda kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Ancak sporcular arasında Karanlık Üçlü hakkında çok az şey bilinmektedir.

Başlangıçta sosyal açıdan tiksindirici, olumsuz çağrışımları olan süreç özellikleri olarak görülen Karanlık Kişilik Üçlemesi, üç ana özelliğin birleşimi olarak tanımlanır: narsisizm (kibir, aşırı sorumluluk, varoluşsal gurur, üstünlük, baskınlık, bağımlı ihtiyaçlar veya kahramanlık duygusuyla tanımlanır), Makyavelizm (çekicilik, sosyal manipülasyon, aşırı rekabetçilik, strateji veya başkalarına karşı yanlış beyanda bulunma tarafından tanımlanır) ve psikopati (dürtüsellik, duygusal soğukluk, ahlaki ayrılma, saldırganlık veya empatik geri çekilme ile tanımlanır). Makyavelizm ve narsisizm ilgi odağı olmayı severken, kişinin başkalarını kişisel hedeflerine ulaşmak için bir araç olarak görme ve bunları kendi çıkarları için kullanma eğilimidir (Jones ve Paulhus 2014). Psikopati, empati eksikliği, suçluluk, benmerkezcilik, dürtüsellik, pişmanlık eksikliği ve saldırganlık olarak tanımlanmaktadır (Miller ve ark., 2008). Farklı bir tanıma göre Makyavelizm “başkalarına güvenmeme eğilimi, ahlak dışı manipülasyona katılma istekliliği, kendisi için statü kazanma arzusu ve kişilerarası kontrolü sürdürme arzusu” olarak kavramsallaştırılabileceği öne sürülmüştür (Dahling ve ark., 2009). Ayrıca, Paulhus (2014) Makyavelcileri usta bir manipülatör olarak tanımlamıştır. Narsisizm; aşırı derecede kendine odaklanmışlığın ve eşsizliğin abartılmış duygularıyla karakterize edilen bir kişilik bozukluğu olarak ifade edilmiştir (Jakobwitz ve Egan, 2006; Thomaes ve ark., 2008). Buna göre, narsist bireyler, sömürücü ve benmerkezci bir şekilde davranırlar ve hayranlık isteklerini tatmin etmek için başkalarından yararlanmaya çalışırlar (Campbell ve ark., 2000). Psikopati ise yüksek heyecan arayışı, duygusuzluk, kişilerarası düşmanlık, manipülasyon ve anti-sosyal davranış tarzı ile karakterizedir (Hare ve Neumann 2008). Ayrıca, son derece dürtüsel, maceracı ve soğukkanlı olma ve düşük kaygıya sahip olma eğilimi ile ilişkilidir (Paulhus ve Williams, 2002). Psikopatlar dürtüsel hareket eder, arkadaşlarını ve ailesini terk eder ve itibarlarına çok az dikkat ederler (Hare ve Neumann, 2008).

Kişisel Karanlık Üçlü özellikleri üzerine son zamanlarda yapılan çalışmalar (Allen ve ark., 2013; Coulter ve ark., 2016; Laborde ve ark., 2017), sporda psikolojik davranış üzerine açıklayıcı boşluk ve pozitif psikoloji akımlarının bir tamamlayıcısı olarak karanlık kişilik özelliklerini keşfetme ihtiyacını vurgulamaktadır. Cruickshank ve Collins (2015), bireylerin özellikle profesyonel spor ortamında hedeflerine ulaşmak için karanlık kişilik özelliklerini kullandıklarını öne sürerek, olimpik düzeyde atletik performansı yönetmek için narsisizm ve Makyavelizm gibi kişiliğin karanlık tarafına odaklanan eylemleri savunmaktadır. O'Boyle ve ark. (2012) narsisizmin başarı ve prestij duygularını beslediğini ve başkaları tarafından kabul görme arzusunun bir sonucu olarak ortaya çıktığını ileri sürmüştür. Tazegül ve ark. (2013) narsisizm ile başarıdan kaçınma arasında negatif bir ilişki olduğunu tespit

etmiştir. Roberts ve ark. (2019), narsisizmi yüksek bireylerin, göreve daha fazla yatırım yapmaları nedeniyle fırsat verildiğinde olağanüstü başarı gösterdiğini buldu. Bazı araştırmalar (Furnham ve MacRae 2018; Martin 2016) narsisizm, başarı ve prestij arasında pozitif ilişkilerin varlığını bildirirken, diğerleri Makyavelcilerin amaçlarına en hızlı şekilde ulaşmak için çaba sarf ettiklerini, bencil ve çıkarıcı davranışlar sergilediklerini bildirmiştir (Jonason ve Webster, 2012; Jonason ve ark., 2015). Kişilik özellikleri sporcu başarısında önemli bir rol oynamaktadır. Bu, spor performansı üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkileri içerir (Allen ve ark., 2013). Son incelemeler, kişiliğin elit sporcuların gelişiminin ayrılmaz bir parçasını da oluşturabileceğini öne sürüyor (Hardy ve ark., 2017). Bu bağlamda, özellikle alakalı bir kişilik özellikleri dizisi Karanlık Üçlü'dür (Paulhus ve Williams, 2002). Araştırmalar bu özelliklerin sporcularda yaygınlığını incelemiş ve sporcular, sporcu olmayanlara göre daha yüksek Karanlık Üçlü seviyeleri rapor etmiştir (Vaughan ve ark., 2019).

Karanlık kişilik özelliklerine sahip bir sporcunun, çalışma değerleri açısından olumsuz davranışlar veya çeşitli çarpıtmalar sergilemesinin daha olası olduğu açıkça görülmektedir. Olumsuz kişilik özelliklerine sahip sporcular (narsisizm, Makyavelizm ve psikopati) başarıya odaklanma eğiliminde olduklarından, bu başarı başkalarına zarar vermek pahasına olsa bile risk almaya ve takım arkadaşlarıyla işbirliği gerektiren profesyonel ortamlarda başkalarına saygısızlık etme eğilimi sergilediklerinden (Benning ve ark., 2003; DePaulo 2010; O'Boyle ve ark., 2012), farklı branşlardaki sporcular arasında bu kişilik özelliklerinin belirlenmesi ve demografik açıdan incelenmesi gerektiğini öngörüyoruz. Bu çerçevede çalışmanın amacı sporcularda insan doğasının kötü yönü olan karanlık üçlü: narsisizm, Makyavelizm ve psikopatinin incelenmesidir.

2. MATERYAL METOT

2.1 Araştırma Deseni

Bu çalışma sporcuların karanlık üçlü düzeylerini belirlemek ve narsisizm, Makyavelizm ve psikopati arasında bir ilişki olup olmadığını incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu açıdan çalışma ilişkisel tarama modelinin özelliklerini ortaya koymaktadır. Anket modelleri, geçmiş ya da şimdiki bir durumu mevcut haliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2012). Ayrıca anket modelinde yapılan araştırmalar, geniş kitlelerin özelliklerini açıklamaya çalışan çalışmalardır (Büyüköztürk ve ark., 2012). İlişkisel tarama modeli ise değişkenler ile bağlantıların derecesi arasındaki ilişkiyi bulmaya çalışan çalışmalar olarak tanımlanmaktadır (Balci, 2018). Ayrıca korelasyonel tarama modelleri, iki veya çoklu değişken arasındaki değişimin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2012).

2.2 Katılımcılar

Bu araştırmanın evrenini İstanbul'da farklı branşlarda bireysel sporlarla ilgilenen bireyler oluşturmaktadır. Çalışma grubu, tüm popülasyona ulaşmak imkansız olduğu için bir örneklemden oluşmaktadır. Örnekleme, popülasyonu örnekleme sürecidir. Araştırmanın örnekleme, ulaşılması en kolay katılımcılardan başlayarak kolayda örnekleme yöntemine göre oluşturulmuştur. Bu yöntem araştırmada gerekli katılımcı sayısına ulaşmak için ulaşılması en kolay katılımcılardan başlayarak örneklemin tamamlandığı örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk ve ark., 2012; Sönmez ve Alacapınar, 2011). Araştırmaya katılanların 101'i (% 52,66) erkek, 91'i (% 47,4) kadın, 192 sporcudur.

2.2. Araştırma Tekniği ve Protokolü

Yarışma öncesi sporcuların antrenörlerinden uygulama için randevu alınarak, antrenör aracılığıyla sporculara uygulanacak ölçekler hakkında uygulamalı olarak bilgiler verilmiştir. Uygulamaların tamamı yarışmanın gerçekleştiği günlerde yarışmaya başlamadan önce sporcu bekleme alanlarında gönüllü sporcularla yapılmıştır. Bütün katılımcıların testi aynı şartlarda yapmasına dikkat edilmiştir. Uygulama sürecinde sporculara ölçekler dağıtılmıştır. Katılımcılardan kimlik bilgileri alınmamış, sadece katılımcılardan gönüllü olur formunu doldurmaları istenmiştir. Son aşamada ise doldurulan ölçekler ön incelemesi yapılmış ve bunlardan rastgele doldurulduğu görülen, çeşitli maddeler veya bölümlerin boş bırakıldığı gözlemlenen ölçekler değerlendirilme dışı bırakılarak analizlere dâhil edilmemiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada kullanılan veri toplama araçları iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda oluşturulan kişisel bilgi formunda sporcuların cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu, spor branşı, ekonomik durumu gibi demografik özelliklerine ilişkin bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

2.3.1 Karanlık Üçlü Kişilik Ölçeği

Karanlık Üçlü'nün ölçümü için Jones ve Paulhus (2014) tarafından geliştirilmiş, kısaltılmış Karanlık Üçlü ölçeğinin Türkçe'ye uyarlaması, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Özsoy ve ark. (2017) tarafından yapılmıştır. Ölçek Makyavelizm, narsisizm ve psikopati alt boyutlarının her birini dokuzar madde ile ölçmektedir. Toplamda 27 maddeden oluşan ölçek her bir ifade için 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (kesinlikle katılıyorum) 5'li Likert tipinde derecelendirilmiştir. Araştırmacılar ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varmıştır. Bu çalışma için Cronbach's Alpha iç güvenilirlik katsayıları Makyavelizm ($\alpha = 0.77$), narsisizm ($\alpha = 0.74$) ve psikopati ($\alpha = 0.71$) için kabul edilebilir olduğu görülmüştür. Ayrıca uluslararası literatürde yapılan araştırmalar ölçeğin güvenilirliğini, geçerliliğini ve spor içinde ve dışında kullanımını desteklemiştir (Maples, Lamkin ve Miller, 2014; Nicholls ve ark., 2017).

2.6. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Araştırma verilerinin analizinde SPSS 25.00 istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde frekanslar alındıktan sonra çarpıklık basıklık normallik testi ve verilerin güvenilirliği için güvenilirlik analizi yapılmıştır. Verilerin analizinde sporcuların karanlık üçlü kişiliklerini tanımlamak için betimleyici istatistiklerden yararlanılmıştır. Yapılan çarpıklık ve basıklık normallik analizi sonucunda verilerin normal dağılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Karanlık Üçlü Kişilik ölçeği için çarpıklık değeri .065 ve basıklık değeri .391'dir. Tabachnick ve Fidell (2013) -1,5 ile 1,5 arasındaki çarpıklık ve basıklık değerleri normallik göstergeleri olduğunu ifade etmişlerdir. Verilerin normal dağılım gösterdiği belirlendiğinden araştırma bulgularında parametrik testler uygulanmıştır. Veri analizinde, sporcuların Makyavelizm, narsisizm ve psikopati düzeylerini belirlemek için betimsel istatistikler kullanılmıştır. Sporcuların karanlık üçlü kişilik düzeyleri çok düşük (1.00-1.80), düşük (1.81-2.60), orta (2.61-3.40), yüksek (3.41-4.20) çok yüksek (4.21-5.00) sınır puanlarına göre belirlenmiştir. Gruplar arasındaki farklılıkları incelemek için ikili gruplarda bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla

olan gruplarda tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Narsisizm, Makyavelizm ve psikopati arasındaki ilişkiyi analiz etmek için Pearson korelasyon analizi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $\alpha = 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu araştırmaya katılan sporcuların %52.6'sının (N=101) erkek, %47.4'ünün (N=91) ise kadın sporculardan oluştuğu gözlemlenmiştir. Yaş değişkenine ilişkin veriler incelendiğinde sporcuların %43.8'inin (N=84) 26-30 yaş, %22.4'ünün (N=43) 31-40 yaş, %20.8'inin (N=40) 18-25 yaş, %13.0'ının (N=25) 41-50 yaş bireylerden oluştuğu görülmektedir. Sporcuların eğitim durumuna ilişkin veriler incelendiğinde sporcuların %58.9'unun (N=113) üniversite, %21.4'ünün (N=41) doktora, %14.6'sının (N=28) yüksek lisans ve %5.2'sinin (N=10) lise mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaptıkları spor branşına göre %31.8'inin (N=61) atletizm, %29.7'sinin (N=57) yüzme, %22.4'ünün (N=43) tenis ve %16.1'inin (N=31) güreş branşıyla ilgilendikleri görülmüştür. Sporcuların ekonomik durumlarına ilişkin veriler incelendiğinde ise %28.6'sının (N=55) 3001-4000, %27.6'sının (N=53) 4001-5000, %26.0'sının (N=50) 2500-3000 ve %17.7'sinin (N=34) 5001 ve üzeri gelir durumuna sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Sporcuların karanlık üçlü kişilik düzeyleri

	N	Min.	Max.	\bar{x}	Ss
Makyavelizm	192	2,56	4,44	3,52	.370
Narsisizm	192	2,56	4,56	3,48	.442
Psikopati	192	2,22	4,22	3,11	.392

Tablo 1'de araştırmaya katılım gösteren sporcuların Makyavelizm düzeyi; almış oldukları ($\bar{x}=3,52$; Ss=,370) puan ortalamalarına göre yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların narsisizm düzeyi; almış oldukları ($\bar{x}=3,48$; Ss=,442) puan ortalamalarına göre yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Sporcuların psikopati düzeyi; almış oldukları ($\bar{x}=3,11$; SD=,392) puan ortalamalarına göre orta seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Sporcuların cinsiyet değişkenine göre karanlık üçlü kişilikleri t-testi analiz sonuçları (N=192)

	Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Makyavelizm	Erkek	101	29,14	4,419	2,623	.009*
	Kadın	91	27,51	4,174		
Narsisizm	Erkek	101	33,14	5,062	2,765	.006*
	Kadın	91	31,18	4,730		
Psikopati	Erkek	101	32,01	4,046	2,147	.005*
	Kadın	91	30,21	4,157		

Tablo 2 incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre sporcuların karanlık üçlü kişilik düzeyleri arasında karanlık üçlü kişilik alt boyutlarında Makyavelizm, narsisizm, psikopati alt boyutlarının ortalama puanlarına göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 3. Sporcuların yaş değişkenine göre karanlık üçlü kişiliklerine ilişkin ANOVA testi sonuçları (N=192)

	Yaş	N	X	Ss	F	p	Fark
Makyavelizm	18-25 (1)	40	29,52	4,187	2,697	.047*	1-2 1-4
	26-30 (2)	84	27,42	3,961			
	31-40 (3)	43	29,09	5,032			
	41-50 (4)	25	28,48	4,321			
Narsisizm	18-25 (1)	40	33,37	4,954	2,160	.094	
	26-30 (2)	84	31,25	4,615			
	31-40 (3)	43	33,00	4,477			
	41-50 (4)	25	32,28	5,070			
Psikopati	18-25 (1)	40	33,19	4,140	2,162	.095	
	26-30 (2)	84	30,18	4,368			
	31-40 (3)	43	31,86	5,024			
	41-50 (4)	25	31,38	5,178			

Tablo 3 incelendiğinde yaş değişkenine göre sporcuların karanlık üçlü kişilik ölçeğinin narsisizm ve psikopati alt boyutları arasında anlamlı fark görülmemiştir ($p>0.05$). Fakat karanlık üçlü kişilik alt boyutu olan Makyavelizm ile yaş arasında anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0.05$).

Tablo 4. Sporcuların eğitim durumu değişkenine göre karanlık üçlü kişiliklerine ilişkin ANOVA testi sonuçları (N=192)

	Eğitim Durum	N	X	Ss	F	p	Fark
Makyavelizm	Lise (1)	10	29,00	3,771	15,437	,000*	2-3 2-4 3-4
	Lisans (2)	113	28,16	4,168			
	Yüksek Lisans (3)	28	32,50	3,892			
	Doktora (4)	41	25,97	3,335			
Narsisizm	Lise (1)	10	32,70	4,571	12,441	,000*	2-3 2-4 3-4
	Lisans (2)	113	31,93	4,941			
	Yüksek Lisans (3)	28	36,64	4,423			
	Doktora (4)	41	29,85	3,609			
Psikopati	Lise (1)	10	31,21	4,103	12,207	,004*	2-3 2-4
	Lisans (2)	113	29,82	4,247			
	Yüksek Lisans (3)	28	35,64	4,311			
	Doktora (4)	41	28,75	3,271			

Tablo 4 incelendiğinde eğitim değişkenine göre sporcuların narsisizm, Makyavelizm ve psikopati alt boyutuna ilişkin düzeyleri arasında anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0.05$).

Tablo 5. Sporcuların ilgilendikleri branş değişkenine göre karanlık üçlü kişilik düzeylerine ilişkin ANOVA testi sonuçları (N=192)

	Spor Branşı	N	X	Ss	F	p
Makyavelizm	Güreş	31	28,90	3,505	,586	,625
	Tenis	43	28,79	5,405		
	Atletizm	61	27,83	4,517		
	Yüzme	57	28,35	3,767		
Narsisizm	Güreş	31	32,61	4,224	,319	,811
	Tenis	43	32,51	6,378		
	Atletizm	61	31,72	4,913		
	Yüzme	57	32,31	4,318		
Psikopati	Güreş	31	31,25	4,036	,287	,684
	Tenis	43	31,11	5,687		
	Atletizm	61	31,09	4,076		

Tablo 5 incelendiğinde spor değişkenine göre sporcuların karanlık üçlü kişilik ölçeğinin Makyavelizm, narsisizm ve psikopati alt boyutları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0.05$).

Tablo 6. Sporcuların ekonomik durumu değişkenine göre karanlık üçlü kişilik düzeylerine ilişkin ANOVA testi sonuçları (N=192)

	Ekonomik Durum	N	X	Ss	F	p	Fark
Makyavelizm	3000 ve altı (1)	50	30,18	3,491	4,474	005*	1-2 1-4
	3001-4500 (2)	55	27,34	5,257			
	4501-6000 (3)	33	28,24	3,776			
	7000 ve üzeri	34	27,58	4,171			
Narsisizm	3000 ve altı (1)	50	34,38	3,746	5,011	,002*	1-2 1-4
	3001-4500 (2)	55	30,87	5,935			
	4501-6000 (3)	33	32,03	4,314			
	7000 ve üzeri	34	31,50	5,076			
Psikopati	3000 ve altı (1)	50	33,21	3,214	4,877	,001	2-1
	3001-4500 (2)	55	29,98	4,987			
	4501-6000 (3)	33	31,87	4,013			
	7000 ve üzeri	34	30,45	4,986			

Tablo 6 incelendiğinde ekonomik durumu değişkenine göre sporcuların Makyavelizm, narsisizm ve psikopati alt boyutuna düzeyleri arasında anlamlı farklılık görülmüştür ($p<0.05$).

Tablo 7. Sporcuların Makyavelizm, narsisizm ve psikopati düzeylerine ilişkin korelasyon analizi sonuçları (N=192)

		Makyavelizm	Narsisizm	Psikopati
Makyavelizm	r	1	,982**	,978**
	p		.000	.000
Narsisizm	r		1	,993**
	p			.000
Psikopati	r			1
	p			

Tablo 7'de katılımcıların karanlık üçlü kişilik ilişik durumlarına ait korelasyon analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; Makyavelizm ile narsisizm arasında ($r=.982$; $p<0.00$) Makyavelizm ile psikopati arasında ($r=.978$; $p<0.00$) narsisizm ile psikopati arasında ($r=.993$; $p<0.00$) ilişki saptanmıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, İstanbul'da farklı branşlarda sporcuların kişiliğın karanlık üçlü (narsisizm, Makyavelizm, psikopati) düzeylerinin belirlenmesi, çeşitli değişkenler açısından irdelenmesi ve narsisizm, Makyavelizm, psikopati arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada sporcuların Makyavelizm ve narsisizm puan ortalamalarının yüksek seviyelerde, psikopati seviyelerinin ise orta düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca sporcuların karanlık kişilik özelliklerinden en yüksek değerin Makyavelizm en düşük değerin ise psikopati olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda sporcuların Makyavelizm ve narsisizm düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir. Sporcuların Makyavelizm düzeylerinin yüksek olması kişisel çıkar ve aldatmaya yönelik hareketler sergiledikleri, başkalarını sömürmeye ve manipüle etmeye eğilimli oldukları ile açıklanabilir. Sporcuların narsisizm düzeylerinin yüksek olması ise büyülenmeci davranışlarının benlik duygularını beslediği, duygusuz ve empatiden yoksun tavırlar sergiledikleri, Makyavelistler gibi sömürücü eylem içinde oldukları ile açıklanabilir. Sporcuların bu davranışlarına sebep olarak başarı ve hedefe ulaşmak için sarf ettikleri çabanın bir sonucu olduğu düşünülmektedir. Nitekim Roberts ve ark. (2019), narsisizmi yüksek bireylerin, göreve odaklı olduklarında olağanüstü başarı gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca kendine inançlarını geliştirme ve başkalarına hükmetme fırsatı sunulduğunda, narsisizmi yüksek olanların daha fazla çaba sarf etmesi mümkündür (Vaughan ve Madigan, 2020). Bazı araştırmalar narsisizm ile başarı arasında pozitif ilişkiler olduğunu rapor etmiştir (Furnham ve MacRae 2018; Martin 2016). Bazı araştırmalar ise Makyavelcilerin bencil ve çıkarıcı davranışlar sergilemesinin amaçlarına en hızlı şekilde ulaşmak için gösterdikleri çabanın sonucu olduğunu bildirmiştir (Jonason ve Webster 2012; Jonason ve ark., 2015). Ulusal literatürde araştırmanın bu bulgusunu destekleyen çalışmalarda mevcuttur. Özkul (2020) karanlık üçlü kişilik özelliklerinin incelediği bir araştırmada katılımcıların Makyavelizm ve narsisizm ortalama puanlarının orta seviyede, psikopati ortalama puanlarının ise düşük seviyede olduğu görülmüştür. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Makyavelist düzeylerinin yüksek olduğu, yöneticilik bölümünde öğrenim görenlerin ise düşük olduğu bildirilmiştir (Atasoy ve Altun, 2018).

Araştırmada cinsiyete göre yapılan karşılaştırmada sporcuların Makyavelizm, narsisizm, psikopati ortalama puanlarında erkeklerin lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu durumda erkek sporcuların Makyavelizm, narsisizm ve psikopati düzeylerinin kadın sporculara göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Erkek sporcuların kadın sporculardan daha yüksek karanlık üçlü puanlarına sahip olmaları, erkeklerde girişkenlik, cesaret, baskınlık ve kendine yeterlilik gibi boyutların kadınlara göre daha fazla olması ile açıklanabilir. Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin, demografik unsurlar bakımından ele alındığı çalışmalarda ise cinsiyetin karanlık üçlü kişilik özelliklerinin sergilenmesinde etkili olduğu görülmüştür. Buna göre erkeklerin karanlık üçlü kişilik yapısı bakımından kadınlara göre daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları saptanmıştır (Furnham ve ark., 2013). Jonason ve ark., (2012) tarafından karanlık üçlü kişilik özelliklerine sahip kişilerin ilişki seçimlerinin incelendiği çalışmalarında, cinsiyet farklılığının, hem psikopati hem de narsisizme aracılık ettiğini tespit etmişlerdir. Hemen hemen tüm araştırmalar, kültürler arası da dahil olmak üzere erkeklerde daha fazla narsisizm rapor etmektedir (Foster, Campbell ve Twenge, 2003). Erkekler, Makyavelist özelliklerde kadınlardan daha yüksek puan alır (Lee ve Ashton, 2005; McHoskey, 2001). Erkekler kadınlardan daha yüksek düzeyde klinik altı psikopati gösterirler (Lee ve Ashton, 2005). Muris ve ark. (2017) Karanlık Üçlü ile ilgili 143 makalenin incelenmesi ile yaptıkları meta-analitik çalışma sonucunda erkek katılımcılarda daha fazla Karanlık Üçlü özelliklerinin görüldüğünü rapor etmişlerdir. Literatürde bu bulguyu desteklemeyen çalışmalarda mevcuttur. Aydoğan ve Serbest (2016) karanlık üçlü kişilik özelliklerinin demografik değişkenler ile ilişkisini incelediği araştırmada ise, narsisizm, Makyavelizm ve psikopatinin cinsiyet değişkeni ile anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmanın farklı bir bulgusunda sporcuların yaşı ile Makyavelizm arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Fakat narsisizm ve psikopati alt boyutları ile yaş arasında anlamlı fark görülmemiştir. Ayrıca daha genç yaşlardaki sporcuların karanlık üçlü ortalama puanın daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durumda genç sporcuların daha Makyavelist, narsist oldukları, psikopati düzeylerinin ise daha yüksek olduğu sonucu çıkarılabilir. Bu sonuç genç yaştaki sporcuların hedeflerine ulaşmada ve başarılı olmada daha hırslı davranışlar sergilemelerine bu hırslı bencil ve çıkarıcı tavırlara eğilim kazandırması ile açıklanabilir. Yapılan literatür taramasında araştırmanın bu bulgusunu destekleyen araştırmalara rastlanmıştır. Karanlık Üçlü ile saldırganlık arasındaki ilişkinin yaş açısından incelenen çalışma bulgularına göre Karanlık Üçlünün yaş ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Barlett, 2016). Aydoğan ve Serbest (2016) karanlık üçlü kişilik özelliklerinin demografik değişkenler ile ilişkisini incelemiş ve araştırma sonucunda narsisizm ile yaş arasındaki anlamlı ilişki görülürken Makyavelizm ve psikopati ile yaş arasında anlamlı ilişki olmadığı görülmüştür. Karanlık üçlü ile yaş arasındaki ilişkinin incelendiği farklı bir çalışmada ise karanlık üçlünün bireyin yaşı ile ilişkili olduğu, yaş arttıkça bireyin karanlık üçlü kişilik puanının düştüğü görülmüştür (Özer ve ark., 2016).

Araştırmanın diğer bir bulgusunda sporcuların eğitim durumları ile Makyavelizm, narsisizm ve psikopati alt boyutları arasında anlamlı farklılık görülmesidir. Sporcuların eğitim durumlarına göre ortalama puanları incelendiğinde ise en yüksek ortalama puanın yüksek lisans yapmış sporcularda, en düşük ortalama puanın ise doktora yapmış sporcularda olduğu görülmüştür. Bu durum yüksek lisans yapanların örgüt içinde daha üst kademelere ulaşmak için kişisel çıkarları doğrultusunda

büyüklenmeci ve manipüle edici davranışlar sergiledikleri sonucu çıkarılabilir. Doktora yapmış olan sporcular ise eğitimde en üst noktaya ulaşmaları karanlık üçlü özelliklerinin daha düşük seviyelerde olmasını makul kılmaktadır. Literatürde araştırmanın bulgusunu destekleyen çalışmalar olduğu görülmüştür. Spurk ve ark. (2016) tarafından, karanlık üçlü ile kariyer başarısı arasındaki ilişkilerin incelenen araştırmada eğitim ile Makyavelizm arasında pozitif ilişki olduğu görülmüştür. Ergün Özler ve ark. (2013: 684), gerçekleştirdikleri araştırmada eğitim düzeylerinin katılımcıların Makyavelist eğilimlerinde etkili olduğunu rapor etmiştir. Yurdakul (2019) karanlık üçlü kişilik özelliklerini incelediği araştırmada eğitim ile Makyavelizm ve narsisizm boyutları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Literatürde araştırmanın bulgusunu desteklemeyen araştırmalara da rastlanmıştır. Özer ve ark. (2016) gerçekleştirdikleri çalışmada karanlık üçlü puanları sosyo-demografik açıdan incelemiş ve araştırma sonucunda eğitim durumu ile karanlık üçlü arasında anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yücel (2020) kişiliğin karanlık üçlüsünü incelediği araştırmanın sonucunda eğitim durumu ile karanlık üçlünün hiçbir alt boyutunda etkili olmadığını rapor etmiştir.

Araştırmada farklı bir bulgu ise sporcuların branşları ile Makyavelizm, narsisizm ve psikopati alt boyutları arasında anlamlı farklılık olmadığı yönündedir. Ayrıca ortalama puanlar incelendiğinde sporcuların aldıkları puanların birbirine çok yakın oldukları görülmüştür. Bunun sebebi olarak örnekleme oluşturan katılımcıların bireysel sporla ilgilenmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu durumda sporcuların karanlık üçlü özelliklerinin birbirine yakınlık göstermesi ilgilendikleri branşlarda hedefine ulaşmak için çıkarıcı, manipüle edici, anormal bir ahlak görüşü, empati eksikliği, büyüklenmeci, pişmanlık eksikliği gibi davranışlar sergiledikleri sonucu çıkarılabilir. Ulusal literatürde araştırmanın bulgusunu destekleyen herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan elde edilen bu bulgunun literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Uluslararası literatür incelendiğinde araştırmanın bulgusunu destekler nitelikte olmayan araştırmaya rastlanmıştır. Vaughan ve ark. (2019) erkek ve kadın sporcularda ve sporcu olmayanlarda karanlık üçlü özelliklerini incelemişler ve bireylerin karanlık üçlü puanının spor türüne göre farklılık gösterdiğini bildirmişler.

Araştırmada sporcuların ekonomik durumu ile Makyavelizm, narsisizm ve psikopati alt boyutları arasında anlamlı farklılık görülmüştür. Ayrıca ortalama puanlara göre daha düşük gelir düzeyine sahip sporcuların daha Makyavelist ve narsist oldukları, psikopati düzeylerinin de benzer şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Böylece sporcuların gelir veya statü gibi başarı ölçütlerini artırmak için narsist (kibir, güç, kendini yüceltme), Makyavelist (alaycı, duygusuz, ikiyüzlü ve sömürücü) ve psikopat (anti-sosyal, kişilerarası manipülasyon) tavırlara başvurma eğilimi gösterdikleri düşünülmektedir. Spurk ve ark. (2016) karanlık üçlü ile kariyer başarısı arasındaki ilişkileri inceledikleri araştırmada narsisizm ile gelir arasında anlamlı pozitif ilişkiler bulunmuştur. Yurdakul (2019) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada gelir ile Makyavelizm ve psikopati arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Tozar (2019) karanlık üçlü kişilik özelliklerine göre üniversite öğrencilerinin yaşam doyumlarını incelediği araştırmanın sonucunda psikopati ile gelir seviyesi arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Araştırmanın bulgusunu desteklemeyen araştırmalarda mevcuttur. Öge ve Sanioğlu Tanış (2020) Makyavelist tutumlarını inceledikleri araştırmada gelir değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaşmadığını bildirmişlerdir.

Araştırmanın son bulgusunda sporcuların karanlık üçlü kişilik özellikleri durumlarına ait korelasyon analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; narsisizm, Makyavelizm ve psikopati arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ilişki olduğu saptanmıştır. Bu durumda sporcuların Makyavelizm düzeylerinin artması narsisizm ve psikopati düzeylerini arttıracığı, narsisizm düzeylerinin artması Makyavelizm ve psikopati düzeylerini arttıracığı, psikopati düzeylerinin artması da Makyavelizm ve narsisizm düzeylerini arttıracığı anlamına gelmektedir. Birlikte, Karanlık Üçlü, nahoş, duygusuz ve düşmanca bir karakteri tanımlar (Furnham ve ark., 2014). Ayrıca narsist, Makyavelist ve psikopatik davranışlar sergileyenlerin her durumu çıkarları için kullanmaya yatkınlıkları, amaçlarına kestirme yollardan ulaşma ve başkalarına kötü niyetli ve zararlı davranışlar sergiledikleri ifade edilmiştir (Çalışkan ve Özer, 2019). Sonuç olarak, bu özellikler tipik olarak bir uyumsuzluğu ifade etmektedir. Ancak, yüksek seviyelerde Karanlık Üçlü özellikleri bazı avantajlar sağlayabilir. Örneğin, başkalarının önceliklerini ve duygularını göz ardı ederek bireylerin ilerlemesini ve kişisel hedeflere ulaşmasını olanaklı hale getirebilir. DeLisi ve ark. (2021) psikopati, Makyavelizm ve narsisizm arasındaki örtüşme üzerine yaptıkları ampirik bir çalışmada narsisizm ile psikopati ve Makyavelizm arasında orta düzeyde, Makyavelizm ile psikopati arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ilişki olduğu görülmüştür. Szabo ve Jones (2019) Makyavelizm ile psikopati arasında orta düzeyde, narsisizm ile Makyavelizm ve psikopati arasında düşük düzeyde pozitif ilişki olduğu görülmüştür. Karanlık üçlü özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği diğer çalışmalarda da benzer şekilde Makyavelizm, narsisizm ve psikopati arasında pozitif yönlü ilişki olduğu belirlenmiştir (Louis Carter ve ark., 2014; Nicholls ve ark., 2017; Sabouri ve ark., 2016; Güllü ve Yıldız, 2019; Vaughan ve ark., 2018).

5. SINIRLIKLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın verileri pandemi döneminde sadece düzenlenen yarışmalara katılan sporculardan toplanmıştır. Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin ulusal yayınlarda spor alanında pek kullanılmadığı görülmüştür. Farklı örneklem ve branşlarda, bireysel ve takım sporcularının karşılaştırılmasında kullanılarak sporda karanlık üçlünün önemi pekiştirilebilir.

Açıklamalar

Yazarlar çalışma kapsamında herhangi bir kurum tarafından desteklenmemişlerdir.

Yazar Katkıları

Çalışmanın sorumlu yazarı ve ikinci yazarı konsept ve tasarım, veri analizi/yorumlama, makale taslağı hazırlama, makalenin kritik revizyonu, istatistiksel analiz, verilerin toplanması ve işlenmesi, makalenin yazımı ve son okumadan sorumludur. Çalışmanın üçüncü yazarı ise makalenin hazırlanması/denetlenmesi ve incelenmesi kısımlarından sorumludur.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çalışma ve yayımlanması konularında herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

Etik Beyan

Bu makalede dergi yazım kurallarına ve bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

KAYNAKÇA

Allen, M. S., Greenlees, I., & Jones, M. (2013). Personality in sport: A comprehensive review. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 6(1), 184-208. <https://doi.org/10.1080/1750984X.2013.769614>

Atasoy, M., & Altun, M. (2018). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin ahilik ve iş ahlakına yönelik tutumlarının araştırılması*. IV. Uluslararası Ahilik Sempozyumu, 27-29 Eylül, Kırşehir, Türkiye.

Aydoğan, E., & Serbest, S. (2016). İş yerinde karanlık üçlü: Bir kamu kuruluşunun iç denetim biriminde araştırma. *Sayıştay Dergisi*, 101, 97-121.

Balcı, A. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem.

Barlett, C. P. (2016). Exploring the correlations between emerging adulthood, dark triad traits, and aggressive behavior. *Personality and Individual Differences*, 101, 293-298. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.05.061>

Benning, S. D., Patrick, C. J., Hicks, B. M., Blonigen, D. M., & Krueger, R. F. (2003). Factor structure of the psychopathic personality inventory: Validity and implications for clinical assessment. *Psychological Assessment*, 15(3), 340-350. <https://doi.org/10.1037/1040-3590.15.3.340>

Büyüköztürk, Ş., Akgün, E., Kılıç, Çakmak, E., Demirel, F., & Karadeniz, Ş. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Ankara: Pegem. <https://doi.org/10.14527/9789944919289>

Caliskan, G., & Özer, A. (2019). Relationship between dark triad personality traits and work values among athletes. *Current Psychology*, 40, 5834-5841. <https://doi.org/10.1007/s12144-019-00459-8>

Campbell, W. K., Reeder, G. D., Sedikides, C., & Elliot, A. J. (2000). Narcissism and comparative self-enhancement strategies. *Journal of Research in Personality*, 34(3), 329-347. <https://doi.org/10.1006/jrpe.2000.2282>

Coulter, T. J., Mallett, C. J., Singer, J. A., & Gucciardi, D. F. (2016). Personality in sport and exercise psychology: Integrating a whole person perspective. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 14(1), 23-41. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2015.1016085>

Cruickshank, A., & Collins, D. (2015). Illuminating and applying “the dark side”: Insights from elite team leaders. *Journal of Applied Sport Psychology*, 27(3), 249-267. <https://doi.org/10.1080/10413200.2014.982771>

Dahling, J. J., Whitaker, B. G., & Levy, P. E. (2009). The development and validation of a new Machiavellianism scale. *Journal of Management*, 35(2), 219-257. <https://doi.org/10.1177/0149206308318618>

DeLisi, M., Pechorro, P., Maroco, J., & Simões, M. (2021). Overlapping measures or constructs? An empirical study of the overlap between self-control, psychopathy, Machiavellianism and narcissism. *Forensic Science International: Synergy*, 3, 100-141. <https://doi.org/10.1016/j.fsisyn.2021.100141>

DePaulo, B. M., DePaulo, B., & Wilson, L. (Eds.). (2010). *The psychology of Dexter*. BenBella Books.

Ergün-Özler, D., Giderler-Atalay, C., & Dirican, M. (2013). Örgütlerin karanlık yüzü Makyavelizm ile ilgili literatür taraması ve çalışanların makyavelist eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma (ss. 679-685). 21. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiriler Kitabı, 30 Mayıs-1 Haziran, Kütahya.

Foster, J. D., Campbell, W. K., & Twenge, J. M. (2003). Individual differences in narcissism: Inflated self-views across the lifespan and around the world. *Journal of Research in Personality*, 37(6), 469–486. [https://doi.org/10.1016/S0092-6566\(03\)00026-6](https://doi.org/10.1016/S0092-6566(03)00026-6)

Furnham, A., Richards, S. C., & Paulhus, D. L. (2013). The dark triad of personality: A 10 year review. *Social and Personality Psychology Compass*, 7(3), 199–216. <https://doi.org/10.1111/spc3.12018>

Furnham, A., Richards, S. C., Rangel, L., & Jones, D. N. (2014). Measuring malevolence: Quantitative issues surrounding the dark triad of personality. *Personality and Individual Differences*, 67, 114–121. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.02.001>

Furnham, A., & MacRae, I. (2018). The dark side of work values. *Current Psychology*, 1–7. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9873-z>

Güllü, S., & Yıldız, K. (2019). Spor örgütlerinde karanlık kişilik, örgütsel sinizm ve iş tatmini ilişkisinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(4), 220-232. <https://doi.org/10.33689/spormetre.620304>

Hardy, L., Barlow, M., Evans, L., Rees, T., Woodman, T., & Warr, C. (2017). Great British medalists: Psychosocial biographies of super-elite and elite athletes from Olympic sports. *Progress in Brain Research*, 232, 1–119. <https://doi.org/10.1016/bs.pbr.2017.03.004>

Hare, R. D., & Neumann, C. S. (2008). Psychopathy as a clinical and empirical construct. *Annual Review of Clinical Psychology*, 4, 217–241. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.3.022806.091452>

Jakobwitz, S., & Egan, V. (2006). The dark triad and normal personality traits. *Personality and Individual Differences*, 40(2), 331–339. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2005.07.006>

Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2012). A protean approach to social influence: Dark triad personalities and social influence tactics. *Personality and Individual Differences*, 52(4), 521–526. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.11.023>

Jonason, P. K., Luevano, V. W., & Adams, H. M. (2012). How the dark triad traits predict relationship choices. *Personality and Individual Differences*, 53(3), 180–184. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.03.007>

Jonason, P. K., Richardson, E. N., & Potter, L. (2015). Self-reported creative ability and the dark triad traits: An exploratory study. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 9(4), 488–494. <https://doi.org/10.1037/aca0000037>

Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2014). Introducing the short dark triad (SD3): A brief measure of dark personality traits. *Assessment*, 21(1), 28–41. <https://doi.org/10.1177/1073191113514105>

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.

Laborde, S., Guillén, F., Watson, M., & Allen, M. S. (2017). The light quartet: Positive personality traits and approaches to coping in sport coaches. *Psychology of Sport and Exercise, 32*, 67-73. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2017.06.005>

Lee, K., & Ashton, M. C. (2005). Psychopathy, Machiavellianism, and narcissism in the five-factor model and the HEXACO model of personality structure. *Personality and Individual Differences, 38*(7), 1571–1582. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.09.016>

Louis-Carter, G., Campbell, A. C., & Muncer, S., (2014). The dark triad personality: Attractiveness to women. *Personality and Individual Differences, 56*, 57-61. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2013.08.021>

Maples, J. L., Lamkin, J., & Miller, J. D. (2014). A test of two brief measures of the dark triad: The dirty dozen and short dark triad. *Psychological Assessment, 26*(1), 326–331. <https://doi.org/10.1037/a0035084>

Martin, L. (2016). *Sports performance measurement and analytics: The science of assessing performance, predicting future outcomes, interpreting statistical models, and evaluating the market value of athletes*. New Jersey: Pearson Education.

McHoskey, J. W. (2001). Machiavellianism and sexuality: On the moderating role of biological sex. *Personality and Individual Differences, 31*(5), 779–789. [https://doi.org/10.1016/s0191-8869\(00\)00180-x](https://doi.org/10.1016/s0191-8869(00)00180-x)

Miller, J. D., Gaughan, E. T., & Pryor, L. R. (2008). The Levenson self-report psychopathy scale: An examination of the personality traits and disorders associated with the LSRP factors. *Assessment, 15*(4), 450–463. <https://doi.org/10.1177/1073191108316888>

Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (2017). The malevolent side of human nature. *Perspectives on Psychological Science, 12*(2), 183–204. <https://doi.org/10.1177/1745691616666070>

Nicholls, A. R., Madigan, D. J., Backhouse, S. H., & Levy, A. R., (2017). Personality traits and performance enhancing drugs: The dark triad and doping attitudes among competitive athletes. *Personality and Individual Differences, 112*, 113-116. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.02.062>

O'Boyle, E. H., Forsyth, D. R., Banks, G. C., & McDaniel, M. A. (2012). A meta-analysis of the dark triad and work behavior: A social exchange perspective. *Journal of Applied Psychology, 97*(3), 557–579. <https://doi.org/10.1037/a0025679>

Öge, H. S. & Sanioğlu-Taniş, Z. (2020). Çalışanların Makyavelist tutumları, işkoliklikleri ve kişilik özellikleri ilişkilerinin incelenmesi. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 13*(2), 277-290. <https://doi.org/10.25287/ohuiibf.605690>

Özer, Ö., Uğurluoğlu, Ö., Kahraman, G., & Avcı, K. (2016). Hemşirelerin karanlık kişilik özelliklerinin sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14*(3), 203-216. <https://doi.org/10.18026/cbusos.00288>

Özkuş, K. (2020). *Yakın ilişkilerde sahtekârlık: Karanlık üçlü kişilik özelliklerinin ve yetişkin bağlanma stillerinin, sadakatsizlik algısına etkisi* (Doktora Tezi). Orta Doğu Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü Psikoloji Bölümü, Ankara.

Özsoy, E., Rauthmann, J. F., Jonason, P. K., & Ardiç, K. (2017). Reliability and validity of the Turkish versions of dark triad dirty dozen (DTDD-T), Short dark triad (sd3-t), and single item narcissism scale (SINS-T). *Personality and Individual Differences, 117*, 11-14. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.05.019>

Paulhus, D. L. (2014). Toward a taxonomy of dark personalities. *Current Directions in Psychological Science, 23*(6), 421-426. <https://doi.org/10.1177/0963721414547737>

Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality, 36*(6), 556-563. [https://doi.org/10.1016/s0092-6566\(02\)00505-6](https://doi.org/10.1016/s0092-6566(02)00505-6)

Roberts, R., Cooke, A., Woodman, T., Hupfeld, H., Barwood, C., & Manley, H. (2019). When the going gets tough, who gets going? An examination of the relationship between narcissism, effort, and performance. *Sport Exercise and Performance Psychology, 8*(1), 93-105. <https://doi.org/10.1037/spy0000124>

Sabouri, S., Gerber, M., Lemola, S., Becker, S. P., Shamsi, M., Shakouri, Z., Bahmani, D. S., Kalak, N., Holsboer-Trachsler, E., & Brand, S., (2016). Examining dark triad traits in relation to sleep disturbances, anxiety sensitivity and intolerance of uncertainty in young adults. *Comprehensive Psychiatry, 68*, 103-110, <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2016.03.012>

Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2011). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri* (7th ed.). Ankara: Anı.

Spurk, D., Keller, A. C. & Hirschi, A. (2016). Do bad guys get ahead or fall behind? Relationships of the dark triad of personality with objective and subjective career success. *Social Psychological and Personality Science, 7*(2), 113-121. <https://doi.org/10.1177/1948550615609735>

Szabó, E. & Jones, D. N. (2019). Gender differences moderate Machiavellianism and impulsivity: Implications for dark triad research. *Personality and Individual Differences, 141*, 160-165. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.01.008>

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.

Tazegül, Ü., Soykan, A., & Sancaklı, H. (2013). Investigating the relationship between narcissism and motivation level of wrestlers. *Global Advanced Research Journal of Social Science, 2*(2), 27-33.

Thomaes, S., Stegge, H., Bushman, B. J., Olthof, T., & Denissen, J. (2008). Development and validation of the childhood narcissism scale. *Journal of Personality Assessment, 90*(4), 382-391. <https://doi.org/10.1080/00223890802108162>

Tozar, M. Z. (2019). *Karanlık üçlü kişilik özelliklerine göre üniversite öğrencilerinin yaşam doyumları* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Vaughan, R., Carter, G. L., Cockroft, D., & Maggiorini, L. (2018). Harder, better, faster, stronger? Mental toughness, the dark triad and physical activity. *Personality and Individual Differences*, 131, 206–211. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.05.002>

Vaughan, R. Madigan, D. J., Carter, G. L., & Nicholls, A. R. (2019). The dark triad in male and female athletes and non-athletes: Group differences and psychometric properties of the short dark triad (SD3). *Psychology of Sport and Exercise*, 43, 64-72. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2019.01.002>

Vaughan, R. S. & Madigan, D. J. (2020). The winner takes it all: The mediating role of competitive orientations in the dark triad and sport task performance relationship. *European Journal of Sport Science*, 1-10. <https://doi.org/10.1080/17461391.2020.1825822>

Yurdakul, Y. (2019). *Beş faktör kişilik özellikleri ve karanlık üçlü kişilik özelliklerinin eş uyumu ile olan ilişkileri: Evli çiftlerde kesitsel bir çalışma* (Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yücel, E. (2020). Kişiliğin karanlık üçlüsü: Turizm sektöründe demografik değişkenler açısından bir inceleme. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 17(1), 71-86. <https://doi.org/10.24010/soid.639924>

Makale Geliş : 30.06.2021

Makale Kabul : 30.11.2021

Açık Erişim Politikası

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>